

RYSZARD SKRZYNIARZ – LUBLIN

MUZEUM DIECEZJALNE W KIELCACH

W ramach przygotowań do uroczystych obchodów jubileuszu 200-lecia powstania diecezji kieleckiej w 1805 r., biskup kielecki prof. Kazimierz Ryczan, dekretem z 17 sierpnia 2004 r. powołał Muzeum Diecezjalne w Kielcach. Uroczystego otwarcia nowo powstałego Muzeum Diecezjalnego dokonał biskup prof. Kazimierz Ryczan 10 czerwca 2005 r. Muzeum to znajduje się w budynku przy ul. Jana Pawła II nr 3 – rezydencji biskupiej do 1991 r. – i zajmuje sześć sal wystawowych.

Na początku XX w. (około 1911 r.), dzięki staraniom księży J. Zdanowskiego i A. Bożka, rozpoczęto akcję gromadzenia zbiorów do przyszłego Muzeum Diecezjalnego. Były to darowizny biskupów, kapłanów, parafii i wiernych diecezji kieleckiej. Ekspozycja znajdowała się w tzw. Maciejówce na trzecim piętrze Seminarium Duchownego w Kielcach, służąc do wykładów i ćwiczeń z historii sztuki kościelnej. W czasie II wojny światowej duża część eksponatów zaginęła, a te które ocalały znalazły się w wydzielonej części dawnej Maciejówki, inaczej zwanej Olimpem. W 1984 r. studenci historii sztuki z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, podczas wakacyjnych praktyk, założyli kartoteki eksponatów i wykonali dokumentację fotograficzną.

Nowo powołane do życia Muzeum Diecezjalne w Kielcach staje w szeregu istniejących muzeów diecezjalnych, zakonnych i parafialnych w Polsce, sięgających korzeniami XIX w. (pierwsze muzeum powstało w 1888 r. w Tarnowie). Dyrektorem Muzeum został ks. Paweł Tkaczyk.

Na pierwszej wystawie nowo powstałego Muzeum Diecezjalnego w Kielcach znalazły się najcenniejsze przykłady zbytków sztuki sakralnej z całej diecezji tworzone przez wybitnych artystów z różnych epok. W Muzeum Diecezjalnym można zobaczyć m.in. przykłady malarstwa gotyckiego pochodzące ze starej kolekcji muzealnej – skrzydła tryptyku św. Jan Jałmużnika z Ratoszyna *Mistrz Rodziny Marii* z około 1500 r., *Zaśnięcie Matki Boskiej* (naśladowca Marcina zw. Czarnym, około 1515-1520) oraz obraz o tej samej tematyce – dzieła Mi-

chała Lancza z Kitzingen, ufundowane dla kościoła św. Wojciecha w Kielcach (1521-1525); *Madonnę z Dzieciątkiem* z katedry kieleckiej (1 ćw. XV w.); *Tron Łaski* pochodzący z kościoła w Witowie. A także malarstwo barokowe (jednym z najcenniejszych eksponatów jest XVII-wieczny obraz Jakuba Jordaensa *Pokłon Trzech Króli*) i późniejsze, np. *Chrystus w koronie cierniowej* Jana Styki. Malarstwu towarzyszą wybrane przykłady zarówno rzeźby średniowiecznej, głównie o tematyce maryjnej, jak i rzemiosła artystycznego – do najcenniejszych należą ufundowane przez Kazimierza Wielkiego: kielich (około 1362 r.) oraz herma św. Marii Magdaleny ze Stopnicy (około 1370 r.), monstrancje wieżyczkowe z Wiślicy (4 ćw. XV w.) i katedry kieleckiej (fundowana przez Annę Wilczko dla klasztoru cystersów w Jędrzejowie w 1520 r.). W Muzeum oprócz malarstwa i rzeźby są prezentowane również numizmatyka, naczynia i szaty liturgiczne oraz pamiątki historyczne.